

84 (Poc-Pye)
3 85

0. ა. ბრეზინა

აქიმაქიანა

1944

84 (პო-პე)
X 85

დ. ბ. კრეილოვ

აჟიამაანაქუა

21851

И. А. КРЫЛОВ
БАСНИ
(НА АБХАЗСКОМ ЯЗЫКЕ)

ი. ა. კრეილოვ

ასახდა თიხტ გ. გულბა

არქივაცია აქნებო

1944 შოგქუსა ნოიბრ შა 21 აჩონე ჰსოვეტ ეიდგლა ზეგაგ აყნეტი აქილარქუა იმვარგავეიტ აურეს აქიამა-ანა ავკე დეჟოდა ივან ანდრეი-იფა კრეილოვ იფსთაზარა დალწეიფთეი ა-100 შოგქუსხვრა.

ი. ა. კრეილოვ დიიტ 1769 შოგქუსაზ. კრეილოვ დშოგხუტეზ აგუაყრა დენთაგელტ, დზეხშოაზ უაა ლარდა-ქუან აყნეტი. ეიციაზ აგუაყრაქუა დრეიფიტი იარა იაბ დანგესე აშთახგაგ. უი იაბ ითენხანგ, კრეილოვ იანი იაშეი რხე ზლანგყურგარა ჰია ეგანგმხეიტი.

1782 შოგქუსაზ კრეილოვ იან ლეხშოარა ლეგანგ, პეტერბურგა დახვუეიტი. იარა კრეილოვ დშოგხუტეზ ალიტერატურა ნაპაირკეიტი. უი ივუეიტი აკომედიქუა, აქია ეინრაალაქუა, აოპერაქუა, იარა ივგმთაქუაგაგ აქურნალ-ქუა ირნეიწოიტი. აშთახგაშია კრეილოვ იარა იქურნალ „პოჩტა დუხოვ“ ჰია ახად ათანე ათეჟრა დალაგოიტი. არი აქურნალ აყნე კრეილოვ ლულუალა დრეხციაქიონ აქი-ლარ რგრგუაყვცია, ანხაცია რმა რგლზეციააუაზ აპო-მეშიკცია. კრეილოვ ივგმთაქუა ზეგაგ რგყნე იააირთ-შოუეიტი მბატიგლადა იშოგიციგმღეზ აქილარ რგრგუაყვცია, აამესტცია, აპომეშიკცია, აპიგნტქარ, აპიგნტქარ იქუირგელოზ იიჰაბგრა, აქიაკალა — ანშოგვცარა ბჰიეი ანაქუიტირეი ზხუაჩოუაზ ზეგაგ.

კრეილოვ ივგმთაქუა ეიჰა ზინაგდანე, ეიჰა იქურიანე იყა-ლხეიტი იარა იაქიამაანაქუა რგყნე. კრეილოვ იაქიამაანა-ქუა რგყნე რცია აარხეიხეიტი აპიგნტქარი იარა იუაზერ-ჰიავცეი, აღდგეცია, ანაზგნაძეცია, ასუდცია აწართ-შოგავცია, უბას აექსპლოატაციატი რეჟიმ იახგლქოიან აციგაჟუცია ზეგაგაგ.

1812 შოგქუსაანტი იჯგნჯტიგლატი ეიბაშრა აამთაზ კრეილოვ აქიამაანაქუა ეიბაკე ივგეიტი. ართ აქიამაანაქუა ზეგაგ პატრიოტ მცაბზლა იეიქოკააუზ, ითიგუზ. ართ აღდუ-ნეი ანაანგაგ იშოჰამ, სახაავგრატი ბაყანე აქუხოიტი იშოგ-ნხო აფსადგელ აბზიბარაზ.

კრგილოვ იაქიაქუა ფსრა რეკუმ. აკფუხა აყნ, აყი
აყნ, ურთ იანაკუზაალაკად ზეგანჯარა უავგ ინიოიტ.
ლენინ დეუდმა იაქიაქუა რყნ აკვრნტი იეითეიპიანხან
კრგილოვ იაქიაქუა. კრგილოვ იაქიაქუა აკვრნტი იპი-
ნიიტ სტალინ დეუდმა იაქიაქუა რყნგად.

კრგილოვ იაქიამიანაქუა რსტიხქუა ქილარ რპიამთაქუა
ირგლალტ ქიაფუაქუანგ. იარა კრგილოვ იხად, აქილარ
ბზია ირბაქუო რპოეტქუა რეხადქუა ირგლავგლოუბ.

ჰსოვეტ პიენოქარა აყნტი აქილარქუა ბზია დერ-
ბოიტ, აპათერ დეუ იქურწოიტ აურგს აქიამიანაქუა რგვგ
დეუდმა. აქვრთუა პოეტ აკაკი წერეთელი კრგილოვ იაქია-
მიანაქუა რაცა ძანგად, იბზიანგად აქვრთბგზშია აშუა იეი-
თეიგუეიტ. კრგილოვ იაქიამიანაქუა — აფსგშიალა რაფ-
ხადა იეითარგაქუაზ რაკუნგ იყოუბ.

აუა რგვრაქუა ააზვრფშუაზ, აექსპლოატაციტი
რეფიმი ზციემღზ — კრგილოვ ბზანწგად დერხაშოთშამ
ასოვეტ ქილარ.

ანემეცცია-იმიწიავცია პარქავგლანგ აიბაშრა დეუდმა
პაზვრუ ამშქუა რაან, აღა იაწკვს აიბაირა ნაგმა ანაავგ
ამთაზგ, ასოვეტ ქილარ დერგულადერშიოიტ აურგს
შიფუვგ დეუდმა, ასოვეტ ქილარქუა ზეგად ბზია ირბო,
აღუნი აუატიგვსა-ფხავგლაცია ზეგად ბზია ირბო —
ი. ა. კრგილოვ.

ადალი ბცი

ადად სუტე აცი დე ანაბა ადიატე,
იათახსუეიტ უბრი იაუარანგ იუალარცე,
მეცსე შეტრა ზღაზ აკე აკუნ უბრი.
ინადაგუეიტ ანუეიწხრა, ანუერჩრა, აქდრა.
„უაფუშეიმ, უარა დადე, სზაუარსაუშ უი სარა?“
აბას ჯვზა იაწყაიტ: „მაშ, კერ შიბეუოუნ მაგდა!“
— „უსეხუაფუშეიმ, სეშთავაქუ უაჟე, კერ ისეშემა შთა?
უაჟე სეშთავაქუ, სეშთავაუბო?
ისეცემღუეი, სეშთი?“ — „იუცლანგია აკვდრ ზბომ“
„მა უაჟიშთა?“ — „უშთავაქუ უეოუნ“. იღვსუა, ანუარჩუეიტ;
აბას ჯღა უი სარა სშეცვ უბრი აუნმა იხეიტ,
უი აცი იზაუარამსუეიტ, ანა მეცსე იწდიეიტ,
იშთეიუაზ იაწეშეწაზ, იტუეატიტ, იფსიტ.

აბრი ეიფუშ სსსადაგაქუა მაქამ აღუნი ატრე;
იჯაშატიუმსა სსს, აუაჟ ეიწასა იანიოთახსა დენხარცე,
ნარხა დე ზმოუ ბზანსაწყას,
ზეღშთარა მაქმოუგად — ეიცერდერუა აამესთყას.

აუასაქუეი აქუჯმაქუეი

აუასა გუართა რგუამწრა
 აქუჯმაქუა რენტი აწხუტის ფერწარც
 ირბეიტი ალა რაცის ანერწარც.
 ნას იუაღაი? იჭრეიტი ლა-გუართაკ,
 წოუბ, აქუჯმაქუა რენტი აუასაქუა ეიქუსეიტი,
 ასა ალაქუაგდე აკრუტარა რთასხეიტი, —
 ასარ რხუ რუქურსტ აფხდა იასრე,
 რცისხერა იაღაგტ აშთახე კანჭლა
 იშინეიუსხ ხუბა-ჭბა უასა რემატარა ინხეიტი,
 ასა დარა ურთგდე ალა ირტეიტი.

აღლაძე

ასუდ აენი იასაშოშოტ აფსეძ-აღლაძე,
 აძაჯტო ბზახარაკ უამლოეიტი უი აუნეტი ჭდა;
 იასარარტიუსხ უარდენკ იასკრუმი,
 იარგდე შთაგუა იენი, ახარა ზდუე ჭია,
 ლაგდან დუე ალა ირემა, ასუდატო იაიტი.
 ასუდციაგდე ეიზონ აიგუაწიუმა,
 ნაუტრუჩახეშია იჭიუსან დარა;
 უეიზგდე ინხეიტი არხივტო რენდებქუაწიუმა:
 აბარ დარა — ჯ-ჩინადაკ,
 აჩრუნადიფიქუა ჯბა, უს აბადექუაგდე ჯბა, მა სფა;
 აუსძარა იაიოურც ჩრეი-მჯაფუგა,
 აბრეკურთარ ითუტან იდერტიეიტი ადიებგა,
 ფილარა ირეღან აჭიანჭიანჭუა —
 ადიებგა ფსეძუფლა ადლაძე იასხტ ჭია.
 უბარტქუა რტუნტი ასუდცია ირემაძე გუაფესხურთას,
 აბრი ანაჯს, იაჭჭიანხ, ადლაძე ახარა
 უაფი აზე ათაწიასრა უადაჯდან დარა.
 ირმეოქეიტი ფსეხუაკ ურთ: იჯტიხეიტი აფუარა,
 ახარა ზდუე ციგაფსეძლა იაქურწარც აშრა,
 ეგდურთ რეზუარც, იენარჭარც ამხუაჭო იარა.
 „ჭათურ დუე ზქუე ასუდცია!“ ჭრანათიიტი ადიებგა,
 „აგნაჭრა მაჭდოუბ უი აზე: სარა იასესძიუსან უი აზეჭია,
 ჭა ჭხან ზეიფეშ უამლაც აბრეა აციგაფსეძლა:
 აბრინახესგდე აციგაფსეძლა შილარც აზეჭიან, —
 შილაი აძე ილთაფენ იაჭხუაჩრეზ!“ — „ზეიფეშეუამ აუბ არი!“ რჭიან
 ასუდციაგდე ნეიქუშაჭათხან, ირხუაჩრეზ
 ადლაძეგდე ხაგა, ინაღარეუტი — აძუ!

აქუჯმეი ასეხი

მზუმოუ იჭრე მზუმამ ესქენგო იდუბ აარა;
ეს მზუმო ათოურეს ჭურფოშქუა აკრე, ჯბამ,
ახა მზარა მზუმოუ თოურეს ჯრამ.
აქოა მანადა უი ჟილარე იშურეილოგო აა არა.

მეშე შოურან, კუარკე იასნეიტ ასეს იზოუეიტ ჭოა ძეხე.
უა აქუშოარე იესანან ამესეიტ.
იჭრეშიო ქუჯმა მლაშე უი აამთაზ იქუნ უირახე.
ასეს შერაგუანათაზ იასრთრესიტ ხახა,
ახა

ზაკუანდოშორაკ, ანთარე აურ,
იჭეიტ უბეს:

— იშოთოუგუადა უარა აფსამშა, უფეში მტქადა
აკუარა უთადახ,

ამ აწანტი აფსდუმში ადგეი რგელა ხეხე
იურნუაშორე სძეხე.

არი ეიფეშ აგუადორა სეიფეშორაუ
სარა იურნობან,
უნე ხსრთვან!

— აქუჯმა ხეჭო-ლაშოა ისნათოზარ აზინ,
ადუმჭაჭრე იგუადონე ინაზგონ, უი აიხუდოხაარა
ში-მაჭრე რელა ღადლა ილაწანე აკუარა
სეშიდაგელაუ, აგუგო აფსამეუა ისნარნოიტ.
ამრეუიტი ისნობაუა სე ისნდუმთამ არხუაშრა.

— უს აკუზარ ამც სეიოიტ აუბ სარა!
აკუმეს! დეჭელახლო დუნეი, აფსამშა-რია

ახას აქარა იხხოუ! ნასგო, ისგუადაშიოიტ, წეფხდო
ახარა იხოუეიტ უარა აქოშოაკ:

უი, სეხარა, სე სეუ ითწიშოამ!

— „სათოუმწან, სიოთეიტოგო იწუამ მაგანა შოქუესე“,
აქეიტ ასეს. — „უს აკუზარ დუამან“.

— „სე დსემაძამ ეშა!“ — „მა დუჟან, დუთუნან,
იშოკუზადაგო შოა იშოუილანეიტოზ ფსტონ.

შოა შოხეშდო, შიხათაქუა, შილაქუა შიეიტინან
სე სეშეი ატიგა აუბ ესნაგო შიზშოთაუ.

იშოელშო ადაგო სეზგაშო აუბ შიზჭოშოუ;
ახა უარა ურთ რგუაქუა უხასან“.

— „სარა სეზხედა, ისნარაუზეი?“ — „უსთეი,
სეშოზრდრუაზ სეაფსეიტ,

იუნარაუ ეადსერგო აამთა სანეი, ადასბა!

სე სეშეიშეიტ, უი აუბ უარა იგოუდოუ სარსა,
აქეიტ, ახა-რშიორახეგო იგოუეიტ ასეს იმწარს.

ამამენი აბლასარკეი

ამამენი ანაჟი აბლა ღაშთარა კუდახუიტი;
 ახა უი აუა რახდტი იაქსეიტი,
 არი აგრა უბრი აუარა იუდაჯემ ქია;
 აბლასარკეა ნაუთარ, უაქა ათახემ ქია.
 აბლასარკეა დიუენა ბუთაჟ აფშააიტი იარა.
 იაკუბე ურთ ინარქიუ-არქიუა უბრა;
 ზნე აღასმ იაღნაწიტი, ზნე აწესუა იაქუნაწიტი,
 ზნე ურთ ირქუიტი, ზნეს იარბზიტი:
 ახა უეზგდე ურთ სუართას იამიუტი აკგდე.
 „ჭუ, ახაირდაჟი!“ აქიეიტი: „დებზამუუდოუბე უი
 აბრი ეიფშე აუა რემდქიარაქუა საწი აუაჯ:
 აბლასარკეა რზე სარა სერუეიტი;
 ხუტკა აუარა სუართარაჟ ურთ ირუღანე ისუმბეიტი.“
 ამამენი ამცა ეიფშე ინეიცრაშიეიტი,
 ურთ რეხსა ახაქი ინანნაეიტი,
 ასარკეა აცეფხგდე უაჟა იაკატქეიტი.

რეცქარას იუოჟ, აბას რეხდლოიტი აუაგდე:
 ამათი იზფსოჟ ანიზუმდრ იბზიადზარგდე,
 ბაშთას იფხდაძლიტი ამდერ იბზი ზეგდე,
 უი ამდერ აღურა ზხრასეზგურა იაკუზარ,
 დანციაჟიოიტი ზენდაჟ აკგდე იაფსამშია.

აქუჯმა ამაწუართრაჭხუ

უახგე აქუჯმა იშთაშთას ითაღარც ასართრა,
 ითანაგაღუეიტი ამაწუართრა.
 ამაწუართრა გელტი იარაზხაჟ.
 ააიგუა აციახუა შერბაზწიუა ირდერტი აქუღაჟ შთაგუზ,
 აბოურა ითაღ, იჟიღო, აღაქუა ხრუ-ხრუქია იშოუან,
 იუღოიტი აღაწგაცია: „ქაიტი, აბარ, აღდგინ!“
 აღდგინ-ფსი რეზარა აგუაშიქუა ირღარწიეიტი აზარზა,
 ამინუთას ამაწუართრა ჯაქანუმბეიტი უა ზენდა!
 ეიბარჯუეიტი: ამოჟ, იკუბე აკმატი,
 დარაძიოზ — ამიქა.
 „ამცა!“ ჭურთუეიტი: „ამცა!“ — იაიტი ამცა რემა.
 სქუჯმა ტიოუბე აწქუა აკუაგა-იადრდუღუაღა,
 აცქუა ეინაგშო, ახუ-აჟე ეიღარგელა,
 იათახეზ იაბოზ ზეგა აქარც უი აბლასქუა რელა,
 ახა იანაბა აფსასა რაფხმა იშოგელამ,
 ეგამშააიზ აწხუტანძა
 ასარქუარზ იაფუიფშერზ ახდერსურა,
 აწაზხაქეიტი სეგანგაშო აბრა
 აიციაჟიარა ნაზარკრა,
 ახგდე აკეიტი აბას: „სეუაცია! იხათახუზეი აბრი ეიფშე აბურტიგმარა?
 სარა, ანკა იჟიბარც შიგუღა, შიგუა სოუბე იხაშიწა,
 სეშინეშიარც სხაიტი, ამლასწგდე სშიეისერც სეუ ითაძამ;
 იაქსაქარშთებ, ზაჟ იქაზხაღო, აჭურეიარა ჯაბუაქწან!
 სარა აბრი ხახეს ზაწა სრელამკდერა აბრატო აფსასა,
 უი-შოჟ, ურთ ირკდესუა რესუღამშია ფეხწიან,
 ქუჯმა ქურაღა თოუბა ზუეიტი აბრა, სარა...“

— „დად, სგულა უშოდრჯრა“,
 ალაწვავ აფთა ფიწიეიტ აბრი ათავს:
 „დად უარა უცია ხუაუნ, სარა სეშელაუნ აბარ,
 შიარა შიქუჯმა ფაშმა ზდურუეიუთეი აკერ წეეიტ სარა;
 უბრი აზე ისტარაუნ სეაშმა მძაკუა,
 აქუჯმაქუა სერნეშაძამ სარა,
 რცია-ციგა რხენე მერეადაკუა“.
 თარა უბრაწიუა აში ააიმიფან აქუჯმა იაუიუტ ალაქუა.

აბგასუჭი აციგშელამპერი

„სეუა, ასეაგ უთრესნე უჯ უბაცლი?“
 აციგშელამპერ აბგასუჭე ინაწაი.
 — „აჰ, სეუა, სხარა!
 აწარტუა უგუეიტ ჭია ბაშთა სხერგუეიტ.
 იშრედურა აუწწარაჭე ძაჯეს სეუან.
 აესურა სემ აგან ისმეიიტ. ფსმას,
 სუაშაჰ აფას სმადეიტ, ტიამვასუ სემამეტ,
 უახლას ისემამეტ აციახა,
 ამადა სლაფშერქეიტ გუადშაქუ;
 ზეგა ზესუა ციგაჰიარაუნ. უსათა უასხერაუეი:
 აციგაჰიარა ჭარტერჯარ, აქიარა აბთოდა აღუხეი?
 სარა აწარტუა ზგარცეუ? სხაგაუმა, იშრეაჰადაი!
 სეუა, შაჰათარა სეზუე უაჰიე აბრაჰა,
 სუბახდაზმა ჯარაგერ გუნაჰარაჰ სადანე?
 უგუ უთახუც, იუგუაღარშია ცქა!“
 — „იხაძარი, სეუა, უარგაჰ უფსე ცქამ,
 აწესხე უჭრწეჰიას უბახდან ეგაღარანე“.

აძიე, უიუმერ, უგუ ირეშაჰეიტ,
 აჰე ზმაძამ ეიუმე იხე ღახშეშაჰეიტ;
 აიშთაზ, ირედუბაღამ იაჰა-იამია აგაჰე
 იფიუსგაჰ იარგაჰ;

უი რდერუეიტ აქალაქი აჭო ზეგდო. —
 ახა ნასი აშშ-შეგას, მა ზიე ირგელაიტ,
 მა ქეთაე ააბუაიტ.
 უაჟოე ინაძილრეი ინარჯი შოეიჯმსუა
 ასუდ აჭო აგუსარგდო უაჟ დიხარკრუამ,
 ახა იგუნაჟუნ აძიხუ ჭიამზარ ჯარგდო.
 აწესხუ შიიჭრეწეწილ იარგდო.

ამჟასტეი ალაქუეი

ჯეჟა ამჟა იანხე ინეიუს ხულოზებო,
 იალაგიაჟიონ ურთ კრეწაწკრუაზ უს ღუკ.
 რგურჩინაძიკუა აგუაში იათუეიტ უა
 ღაკ, ირეიშუა იალაგრეიტ უბრა;
 უბასუან უი ინაშთაგნე დარაგდო, ნას ჯბა — სიფა;
 აგუაროე ზეგდ რახდტი იაიზუჯიტი გუართაჟ ალაქუა.
 ამჟასტია რუჟაძიო იაშთიხტი ხაჭიტი.
 „უს უმუნ!“ იჭიეიტ ეგო:
 „უბას აშორა იუნაუხრუამ ალაქუა,
 ეიჭა იურგუაარ ეალან ურთ ზენდა;
 ჭილან ფხაჟა, ურთ რტიო ბზია იზდერუეიტ სარა“.
 აბრი აშთახე ინასკეიტ მაჭრა ჯენჯაჟიეი ჟიამაჟა.
 ალაქუა რებჟე ეიჭა იმაჭხრეიტ,
 იშინეი-ხეიუაზ ზენდაჟ იათუნხრეიტ.

აშეგცია იუდრბალო ზეგდო რზე უბას
 ინაღაგოიტ რმაზე ნეიქერგულა აშორა; —
 ინაშრე-აშრე, ახა იშინეიუა ითუნხრეიტ ჯაფხა.

არწეუი ამგუმგამსი

არწეუ ატრემ-კაფა
 ამოა აქიონ იას აფსენ ფშოძარაჲ;
 ხმაჲისაჲ იალამგდაჲჲს,
 იააიძეიტ აძენ ახლთა-ცარა.
 იას იშიძეიტ ადო-რეჲს;
 იუამ შოა, იტეიტ ურთ ამშოქუა აჲს,
 ბღეგდეს იუაჲ რეჲს
 აჭატი-აჲიტი, აჲნ ახსოაზ.
 აძენ ახლთა იაცნ ააჲაღტ
 ამლაშრა, აგუაჲრა,
 არწეუგო უაჲს ამოა აქიომ,
 ამოა შჲიარც ზგუასურა დაბაჲჲჲ —
 ამგუა ხმშიაშია, ამოა აზჲიომ!
 შნე მბატოძა იანგუაჲ, ჲიარა
 შოგშოკამსჲ ამოჲა იტეიტ იარა:
 — „სჲქეუუმჲჲჲ სჲხარა, სჲჲა!
 ფსეიქურხარაჲ სჲჲთარც სჲჲიომიტ სხეჲჲჲ,
 უაჲს სჲჲიომ ააფენრანძა ფსეჲჲჲ სჲთ
 აჭატი-აჲიტი, აფხარრა რჲჲ!“
 — „აჲუმაშია იზომიტ, დად, სჲლაშოარა:
 აკრეჲჲჲჲჲ აფსენტოარაჲ?“
 ას აქიეიტ ამოგშოკამს უი ათაჲს.

— „ასა ზმადაზ სჲფსენწრე!
 ჲდო-ჲსკადენ ფშოქა რჲქუან, ჲარა ჲენე
 ამოა, გურდოარეი ანჲჲგჲჲჲჲ,
 სჲბლახსჲ ანდრგჲჲჲჲ.“

— „ნას, უარა...“ — „ას, ჲოჲიხაჲ სჲმაჲჲჲ,
 აფსენტოარაჲ ამოა სჲიონ სარა“.

— „ამოა უჲიონ უაჲუმჲჲჲჲ?
 უიგჲჲ უსჲჲ: ნას უტა, შოა, კჲაშიარა!“

21851

აქა ამიარაცარაჭუღ

ზნე რჩააიზრგან ირცობან,
 აგვგ შიგუქა ამში რეკიტ;
 ღიუ-ცქმა ღუე აჭუ ინგანუ უი უაუა ირშიტ, —
 ხას ინაღაგუეიტ აშთარა
 ქუნაგაღა აუენუთაქუა.
 აქა აბრაუა ამში ადუმჭა კნე იანაიტ.
 — „ააიტ უარა, აბლა ხაღაღა!“ ჭია ინაქუეაიტ
 უაუა ზეგღუ: „უბანტიააი უაუო?
 აშთარაცარაჭუ უიშეიტ უარა აბიგღუ.“
 — „ააი, საშცია!“ აჭიეიტ აქა:
 „ხას უი აბნა იღუცაღა? სა სოუბ უახდტი იზურშია.
 იასცეიტ ადიახდუ იაშთა შიშთახდ,
 აბრა ჭახსაგდღუ ჭაბზიასუ ჭამში.
 აბრი ეფშთ ახრჩხუარა არგამა ირბონ ზეგღუ,
 ახა უბრი აუარა იჯარშეიტ იაჭიაზ აბრი,
 იართეიტ ამში ადუმჭახდტი სუთაკ უი უეზგღუ.“

ახრუადია აუა რხჩხაღაიტ ახა,
 ბჟუეიჭან აშთარაან ურთგღუ ირთუღაიტ ახუთა.

ათესუმი აცგუი

რეცხარლუბ, ამაგუეაწაჲ ახაშიძრა ანესთეიკუა,
 ახაშიძუ — ამაგუდხრა ირანაზიკუა:
 უსუან აუსგღუ ზჩუიხამ, იზურშიამ,
 იგუათლუბ შიუნტიგღუ, — იწოურახამ,
 დანრადი იზანაათ ზხანაღაზკერც ბზია იზიაუა,
 უი ზეგღუ რეიჭა ირადიღაღაიტ იხთაგნუ:
 ეიჭა ეიდეიშეიტ ზეგღუ ფხასთეიტორც ინაღაღა,
 ეიჭა დეიგურდღაიტ იღასნუ
 ირითარც აუიღარ იზუ ჩჩარხუს,
 აუსატი ზდრუა აუა ქიადია
 დრაზწარ აწკეს, მა დაზდერჯერც იუეშთუ აუა.

ათესუმი ხაფუც ღუ აზუ ითაშიეიტ
 აცგუ აზანაათ შთახერც აგუაფხუეიტ.
 ისრდერამ: აშერცა ბაათეს აღა აჯრსთა ეიდრეიკოუ,
 მამზარგღუ ესრშთა ათესუმი ღუბ-ჩენ აგუ ახაშილუ?
 ახა იახუცტ აცგუ იაჭიარც იარა,
 უი შიარცარა იახდღაზ იშთახერც,
 აცაუნუ აჭიუნათქუა ეიდერკღარც დარა.
 „იბზილუბ, ახა იუდრუთუ უარა უბრი აუს უდშთარტი?“
 ვასკა ათესუმი ახაჭიო იაღაგტ უბრა:
 „იუდრუაზ, ხმეიდდ უმგარლუბ სეღაშთარა:
 ბაშთა ირჭიო იუამ,
 „აქაზა აუს იცშიეიტ“ ჭია“.
 — „იახხლუბ სეღაშთარა! უი ზაგუ უსუზი: აჭიუნათქუა!
 ჭარა აერშთქუაგღ ჭეღარც“.

— „ეს ანაკუხა, მეშთა ბზილა, უაღა!“ იტყვი, იტივიტი.
 იშთარტყვი, აზხარტყვი უაუა ატყუ,
 აბარ შთა იგდუენი იაუეიტი აჯუზა აბარც;
 აფსედი აარდა აფსე თაკდუში, ასასა რაჭა იგაფუნი,—
 აჭიენაფეჩუა ნეინ აწუხუა ჭრუჭაჭა ირტყვიტი.
 არი, უი აუს ამხ შთაქუმნოზ იარა აჯუზა აგურა აგან,
 იხუდაფსენი იშთუაზ შთახდლა აბაშთუა იაგურეტი იარჭიანხ.
 აწაბერგ უზერუიტი! აფსედი უარა,
 იუზუაღააიტი არი წარას —
 უაფხაფაზ ახშოჯ უმან უაღააიტი —
 აჭიენაფეჩუა უმნუეუაღააიტი.

არბალი აჭულდუშ ცერეი

არწორა ჩაუეაჭთ იშთბდმართუას,
 არბაღა იაბეიტი ჭულდუშ ცერაკ უბრა,
 უბასგდუ აჭიეიტი: „იზხუართოუხეი?
 ბაშთაკ აუბ აბრი ზენდა!
 მდერაში, აბრი ხედულა აშარა?
 იწაბერგეწიფანუ. ეიჭა სეიგურდმონ სარა
 ქაარ ცერასარ: უი დუე ულაფში იწამშიონუ,
 იყთუბ იგურთიფანუ“.

გუეილცარა ზმამ აუას აბას იყთუბ:
 რეხშოჯ ზზემცაზ ზეგდუ დარა რზე ბაშთოუნი.

ასლანი აფინაი

აუღიდაჭრ ასლან ხარგან ჯალეზ,
 აუა ირბარც აგუხან უგზგერ, —
 ჭიარა ათახიამ ასლან სიირე იაჯრბოუბ ჭა ჭჭრე,
 ახა ზმას აუა უი აშთანე იეიქუან ირაციანე.
 იახმენტიაა ზდერხრუადა, ფინაე უა იაკელეიტი:
 ასლან დუ ანახა უი ანუაშუა იალაგუიტი:
 იწიასუეიტი, იწიხილიტი, ანუთხაუილიტი.
 იააშთანე იაქუთარცე, იაქუხავეიტი, იშოუილიტი.
 „დად სგუდა, უნრახიკელ, ახმუმიდ უმგან“,
 უს ანაჰიტი ამურა: „უა უოუმა ასლან ზერშიაუა?
 აბარ უარა უბეუ ტეიტი, იშოტაც იტოიტი იარა ფხმაჟა,
 უარა უშოტბეუ ამალახაზგერ იანადომ ასლან“.
 — „ჭაი, ჭაი!“ ანეიტი ათაეს აფინა:
 „უბრი აუბ სარგმე ისთახუ აბრეა,
 უბას სარა ქეიფარადა,
 ახმდ დუ ზგარ ეადაზ ნადახა,
 აღაქუა ზეგმე ჭიატიფს ირუმასან,
 „ჭაი, აფინა ციგმას იდუდუასან,
 უფშოტბეუ, ასლან ეიშოუეიტი, იმშიოხასან!“

აკვარტი

ამამენ ეიტაუმა,
 აბადმ,
 ანუადა,
 ამეში აშაფაუმა
 ირუმეიტი ირუმარცე აკვარტიტი.
 ირუმეშაიტი ანოტქუა, ბეჟ-შინაე, ბეჟწარე, ჯე-ფხმარცაე,
 რეაზარადა იდერგანამერც აღუხეი,
 ათიამწა ადიხიფუმე აჭრ ინატიეიტი.
 აბლასქუა აჭრდერხრეიტი, იასტი, ახა ხეზმას ჭია აკუამდრეიტი.
 „შიანწას, აჯრცია, სხე შიანწას!“ ამამენ აბეუ ჯარგრეიტი:
 „მშიან, შიარა ქუნაგადა შიტიამეი, ჭმუხეიკა ბზიასტიუასეი ნას?
 უარა, აბეუშინა ზეგუ, დად ამეში, აღე აჭრათხმა უტია,
 სარა ზრიმა — აჯბატი სავჭრატთან,
 ჭმუხეიკა ანუაგლიტი უი აშთანხ,
 იაგმჭარეუაშოშოტი აბნაი აშხაი!“
 ივეიბარტიეიტი. იალაგასტი აკვარტიტი,
 ახა იეიქუშიომ დერჯგმ.
 „შიანგელეტი, სარა ისეუმეშაიტი მანაქ!“
 ანუადა ჭუნათიტი: „აბეუქუა ეიქუშიარ ეადაზ,
 ჭაიცერხუხუა ჭნატიარ“.
 ანუადა იასეუმერცე: იეიცერხუხუა ინატიან;
 ახა უეიზგმე რეკარტიტი ეგმალმწიტი.
 დასეუ ჭახმტიამთა ჭია,
 ჭაშოტიამთა ჭია
 იშოეიბარეუას ზეშთებეუკ ზენბა იციგმასრეიტი.

უს, ვარმაწესკ ათ რეზუციგმა აანაგრეიტ.
 ადრეუქა ზეგო ნეინ, აქიეიტ იეილნარგარტ:
 „უხაწკე“ რქიეიტ: „ქუქიოიტ სიათე უაწსაათსა,
 ჭაგუარტეიტ ეიქუშოარტო აქსრეაწა,
 ანტქუა ჭამოუბ, აქამოუბ იზდაპარქიამა,
 აქსაწიკე აქაგეუ: აქაქი ჭარა ჭამოტიამა!“
 „ამეზეიგანტრას ათახეუბ ადრევი,
 შიო შიტიწკეს იწარეუ ადუმქათევი“,
 აქიეიტ ავარმაწეს ათაგს:
 „შიარა, დადრა, შიუმოტილაგეგე შიტიო.
 შუმეიგანტრას შიარო აკე შიოთსამ“.

აბუნეზი, აფსუმი, აკდბეივი

ავრეზის რუხსკე ეიქუშოატინ ანეუამდა,
 ურთ რუხს იწრეინე იზეუალამ,
 აუს ჩრეი ატუნურას უი ალწუა გუაურთუბ.

აბუნეზი, აკდბეივი, აფსუმი ზნე
 აქუერკეიტ ეილარა რგარცე;
 დარა იშრეიგას რჩაწარქიეიტ უბრი,—
 რჩერეიეიტ დარა, ახა რეილარა უა იშთოუბ უაჟიგეგ.
 დუძიკე იხანთამშიო იეს აილარა დარა რზე.
 ახა აბუნეზ ახაიტ ხახე აფსუმიასი ჭარავე,
 აკდბეია ეისაიტ შიასიყა, აფსუმი — აძახე.
 უა იხსარეუი, იხსარამი ჭახდერამ ჭარა,
 ახა აილარა უაჟიგეგ იშთოუბ უბრა.

აღმე ამიარეცარაჭუღ

აღა, აღმე, აქუჯმა, უქო აბგახუჭე
 ეიდუნალან იაიგუაძანე;
 აბარ იხეიფუშრას
 ურთ აქოს
 ეიქუშრატანე რჭუე ზუზცას:
 ეიდუნე ამიარსაქუა რეღარც,
 ირგუა ზეგე ეიუარანე ირშალარც.
 ისეზდრუამ იშრუელას, ახა იზდრუეიტ რათხაძა
 აბგახუჭე იაკეიტ აბნაცი.
 აცქარაჟიძიაცო დიუქუნაქეიტ აჯუზცია რათხაძარც
 ხასუფლა იკუე რშორც აზე;
 იაგდჭრაწასუ მაჭემ უი, აიშრასე!
 იაიქეიეიტ, იაიიტ აღემგდე; აშთხრცქუა ჯეაწიანე,
 აჯუზცია აღათუშ ხარხდუქანე,
 აშორა იაღაგტ გუნსუწსთაღა,
 იაგმაქეიეიტ: „ფშუგე ქუენ, იეღუ ქართ!“
 ფშუგარანე იაიამჭრსაჟიჟეიეიტ აბნაცი.
 „უაჟიე, შიაი იაქშან! შიაიუშრამ, აჯუზცია:
 აბი აჟუხუთა სხ ისტიუბ ხათაღა
 ქშეილაძარც აღა;
 აბრი სხსაღდემუ აზე ისნაღლიტ ცთიღდა;
 აბრგე სხ ისრმაზ, მეჩლა ეიჭაუ დახდუამ სხ სეღა;
 აა, აბრი აშრუა შიეღა ზნე ზერხა
 აფსე თანე ინხომ!“

აწესი აჭიუჭიღი

აწეს აკათ ჯახაფან,
 იფაჟეფაჟეფა იათახრეიტ;
 აჭიუჭი ფეშრქა ნასკადა ნაუ
 იმრახუნჩხოზე იათუნაძეიტ.

— იმრფაუნაფეფა უარა აბას
 აკათ ხასა გეგა ციუღას?
 უფესმშაძო უარა ნას
 უახდუაწიუმცო აციუღა ნაე?“

აბას აჭიუჭი ეიჭა-ეიჭა,
 აურეურ ქო ინხაჟეიტ. —
 აწეს რეცქა ეილაჟიუთა,
 აკათ იაღაჟენ იჭიუფდუჟეიტ.

აჭიუჭი გურდლიტ, იფურფურჟეიტ;
 ამახუ აბა ტარტარჟეიტ,
 ამახუ იამაზ აშრამია
 იარა იახამიეი ახუღაცია!

ეგდუქუნაგლიტ უარა აჭიუჭი!
 უსახუნჩხოზ უარა აწეს?
 აბარ იარგლიტ უარა ურეს
 არასამახუ ძეგა-წიეს.

ჰ-უაღერკ

ჰ-უაღერკ ბეღგო ინეიუს, აჰ ჰელა ითიონ,
ეგო
თაციონ.

აჰუ შთაზ შთებუნდა ამცნებეკუს, თუმადა
იტლიტ ინაგუაგუო.

ეგო უკო ინეიუეიტ, ინსლედიტ აბჟ ღუღუადა,
სხეგნელო იგურგურეიტი, აძოუნ, აცტაკრა,
სსაბ არგელტ ინსდგუს.

იზეღოგო რწადირეზხარც ინსკედიტ სხარა
უი აბჟ-ციგაზ ზეზგაუა.

სხა, ათაშაზ, ბჟ-ღუღა იღუღუაზარგეჟ აგერ,
ითიუ ეიფშო ზათერ აქუმ ითაციუ აჰაღერ.

ჭრეიხაჰ შამი სესქუა რზე ბჟღა იბარბარუა
უი დბაშოუნ, — ეგოღამ; იძაჭუნ იღშთარა;
აჟოა ჭაჭრუნ, იუსქუა ეღგაზარ, ურთ ნაგდაზარ,
წაბრგელა აეს ზღოუ, — იბჟ მაჭუნ აჟოაჭრე.
აჟაჰ ღუღოა იუსქუა რაუნ ზეზგე ღუღუ,
უი ღუღუადა ინსეიეიტ ინსეცრა ღუღუ,
შთებუნციგაზ იჭრეჟელო.

აქუჯიეი ახმშციეი

აქუჯიეი ახმშციეი რთუჟ აჭრე ინეიტ, —

აშოშო ინკელეჟო, უა აბეიტ.

აგუართაჭო აშტიქუა ირეიდოზ სეღა ინადეჟთაან,
თენხ ახმშციეი უბრა უი აცია სხეზრა იაჭრენ,

აღაქუა თენხ უაჟა იტიახ.

უეს აჭიეიტ, იუუნდუუნდუა, ინსეცრა ინეზინე;

„ზაჟა დღრა-ჭიჭიარა უაშიწარუზ, დადრა, შიარა,
იუასწარ აბრე ეფშო სარა!“

ანხაზი ამათი

ამათ აშშუქია სხავე ამი ანხეცნ:
 — „სკუდა!“ აქიეიტ აჩრესან, —
 „აქეკე ანხარა ქაიტხრან;
 უას ქვაიბაწა თენს ქაიხსუცნ,
 აშუბაუა სჩუთასკეიტ ზენძა,
 სტიაგდ სტესასეიტ ააფენ სენცია“.
 ანხავე აესსეიწი ამათ აგურა,
 ააიფეშაან ასმეკუს ეიხა აღადურა:
 — „აშშოუენ, იუფსახეიტ უფიტილია იუნაწეზ,
 ახა ეთთუმიეიტ უგუშეამ იუფრაზი“ —
 ირეჭიქია იმეჯნიეიტ იიკეზ აიხა,
 ახგდუ ჯანოიფიკაი იგუდა ქიაზა.

აუავე ცატიგდას ზნეჲ ფეაღარ,
 უგდა იჩიიქიარგდუ, ღეკუტაგახთმი,
 იიქილ აგურა აბიგდუ იხსაწომ,
 ამათ ზენიას, იუაღან ღანიარ.

ბგახუტი აუი

ბგახუტე მლაშე აბაქია ინწალეიტ;
 უაფა იბეიტ აქეშუაქუა უარკალეიუა.
 სხაარა, აღა-აფსე რელახეიტ;
 აქეშუაქუა ჭრან ახინტწას იფხუიფხუიუა;
 რეცხარას იუაღაზ ახმჭრას ქარაკენ;
 იგმაგეიტ, ირწევიტ ღაარა კერ,
 იბოიტ ურთ აბლა აღა,
 ახა იხაგდესუამ ახაფერ აღა,
 სხათ ნაყაჲ ბაშრა იბუარძე უა,
 იტეიტ, აგუ ფუილ აბას ქიაუა:
 „ნენს! იბიოიუბ ულა ანაბოუა,
 ახა იგუხმუბ — იაღამ იღერლთუ შერგუტ;
 იარაზხაჲ აჭროიტ უხაფერ“.

აბგასუჭი აჩუადეი

„სეუა, უფანდაიუა არახე უბანტია?“

იწაიო აბგასუჭი აჩუადა ანაფელა.

— „აბგასუჭი აჩუადა ანაფელა.“

ჭაი სეუა, იაბადეი უმჭიოი უი ამხ.

ფეხმა იაბადეი, აბნა ზეგე ძეძონ,

აჲ სეწალონ სარგე, ატრემ ჭია სურესნე

აბრი ანდრეშოგ ახეტი სხე ახენასო სშამსე სჩასსერგონ.

უაჲი, იახაჲი, იხუარჩხან, იკაჲი იდესნე:

ამხ ალდაიო გენდსე

აჭაფე იწაჲი ქედუახუწას.

იხაჲი, აშოარჩხან

უაჲი ანკეიფე დარბან იაციშახუა,

აგუნაჭაქუა აჲიფთერხა იახდრეჲი.

აღმე იხაფალო ზეგე რხაშ რუეი,

დოუსე იშორეშო ალა

ხაფეცლა, ტიჯადა...

— „ახა, უარა, აღმე უზაგდესრემეტ უმშოდაკუა?“

აჭიეიო აბგასუჭი აჩუადა აციაჲიას ამრადაკუა.

„იშორეჲი“ ჭრახათიო ათაგს აჩუადა,

„სურეშოგდესნე? სწეგანე სურთასე ამგუადა;

აჩუადა აშაფიფეჲიგდეს აღდრუაწაიო.“

ახას იეოჲი იჭარამე: ახმე ანუმე, ამხ ანუმე —

იწეგუადაჲი ულა ათაჲი,

ახა სხეზაწიგე უნდობაჲი,

რახემა იუნიაჲი იუნეტი აცოგმა უაზეჲი.

აფსეძქუა რეკუაშუარა

აძადა, აღდრუადა, ბეიდა რხედა,

ზწეხუა ნაფეშქოდაჲი აშორეჲი რედა,

აღმე აგე ანეწიდა,

იღეჲიო უი აჭრა ხათადა იაბარე.

აღმეგდეს ნეიჲიო, სხეზაგდეს უს ამცა ეიქუა,

ფსეძქუაჲი იგე, დახეგდეს, რედა იხაზგუა.

რედა, იშორეშოგდეს იარეჲი ურთ ამცა აშორეჲი,

რედასეჲი შერეგდეს ანედა, დოუსე შორეჲი იშორეჲი უა.

აჭეჲი სერეჲი, ანეჲი იშორეჲი,

— „უარბან? უსტრუჲი?“ — იახაიო აღმე აჩუარეჲი.

— „აჲ, ზეგე ზედშო!“ — დეგდეს ანეჲი დედაჲი.

„აღმე-იღმე სტარესტას სერეჲი სარა,

არო ზეგე სთარეშოგდეს, — დეჲი დარა,

ჭარო ზეგე აბრეჲი ჭაიას,

ქუეჲიგდეს, უაიარა ჭაფელოიო ჭარა.“

— „ფსტაჲი ირემოი იბეიჲი რედა?“

— „აჲ დეჲი! იახეფეჲი, ჭანათიო ზენდა!

ჭარო აბრი აზეჲი მარა ჭიჲი ანედა,

ჭიჲი ხე ზამე უფსეწიო იახეჲი.“

(აფსეძქუა ეიბარეჲი არახე, აღდრეჲი რედაჲი).

— „იზახეჲი?“ — აღმე იახაიო: „იხაიო, უაჲი

რწეხუაჲი ზერეჲი, იზერეჲი უბსგე, რეჲი.“

— „ო, ქიჲიჲი ახეჲი დეჲი!“ — ჭრახათიო ათაგს ანეჲი:

„აჲ დეჲი უანედა, იუქუგდეს აჲი, — იგუაშოიო.“

აღმე ჭაფეშოგდეს სტარესტას იხაჲი, იგე ნედაჲი,

აგუაშოგდეს დახეზგე იხაჲი

იარა აჲი იხაჲი იღეიო.

აქუჯმეო აცგუო

აქეთა იალალტ ქუჯმაკ რჭანუ
 სასრაკუმ, აფსნერხარაზუ;
 იშიონ, იძოდონ აცია იაციშიანუ;
 იაშთან აშიარცცია რმაწუარქუეი დარეი.
 უბასყან გუაშიკ ითათაღარ ათასხრეიტ,
 ახა რცჭარას იუაღას
 აგუაშიქუა ზეგო არკენ იეწათას.
 ინათუშოზარ: აგუაში იშოქუტიაზ ცგუკ აბეიტ,
 აქუჯმა მატანეიუა აბას აჭიეიტ:
 — „წის, სეღაშორა, იასაჭი უღასნუ,
 ხსაჯეს იუაღა აბრა ეიჭა ირასნუ,
 სადა ბაათესქუა რეუნეტი სეწიასრა ზეღაშორა?
 იუმაჭაუეი ალაშორბუ, აბეგდებუ იგაუა?
 ზეგო სეშთოუბ რენგენწა“. — „უიჭია უღასნუ სტეზან, —
 აჭიეიტ წის, — დენხაჯრასუბ ღაარა“,
 „იუჭიო იაშოთუბ, ახა ითუღო ციუსკუკუეიტი“. —
 — „ნას ითუშის: ახა დენხაიტი დემიან.“
 — „უბრეგო დსეზგუასზარ ჭია სშიოიტი
 ძეს ეატაკ იციზგასეიტ“. —
 — „უთრეს, აბნაყა ტროფიმ დენხაიტი“. —
 — „ტროფიმ-ბა? ნეს ითუღარაგდუ საციშიოიტი,
 აათნიიყთუ დსექუმაქარუეიტ ისეს აზუ“. —
 — „ნეს, იწუეიმ უუს, იზდერუაღა კლიმ უიწიასნუ!“
 — „ეჭე, წის, იჭიეს ახუდა ფეზფიასეიტ, დსუნუომ სუეს აზუ“.

— „იშოზბაუაღა უარა, სეუა, ჭქეთა ურგუამწეიტი ღაარა კერ“,
 აქუჯმა იანაჭიეიტ აცგუ აბრაყა:
 „იზაკუტი ცხერაარეუზი, უზეიკუდრუაზ უარა?
 მან, ჭხსნადია ბზამეუუმ უბრიაუარა,
 რხამეუდარაზუ უეიქუდრხარტი უარა?
 იაშოთუბ ურთ — უზუ იანარატიღა,
 ილაყწაზ აუბ — იასურენრა“.

ამთარგმნევი აკუარევი

ახრა იაღუმე ინეიუას, ეილაშოუას აძოაჩოჩოა,
უს ანაქიეიტ აძეხე, იზღუშოა ახუშიტირა,
(უი აშხა აწყუა აარდა იუბარტიო იღუეიუან,
ახა, იხუშიტიგან აზე ახეძ-აფუშოა ამან):

„სიირში აბრი? ურცეხუბე, ძეღა უხუჭოაუბე,
ნას უნაფურე, უარა წა ზმამ „ასასტია უთაუბე?“

— „იჯამატიდამ, სა სხე იაჟუაზარ სობრაზე.“

— „უა უახე იზნეიუასეი?“ — „ახუშიტირაზე“,
აჭიეიტ აკუარა ინეჩაკშია აბუგ.

აკუეუუი არბადი

„ზაჟა იბზიან აშოა უჭოიუეი, სერბადე სეხაარა!“

— „უარაკ, აკუეუუი, სელაშოარა,

უბუე ეიშელ, იზოაადა, აშოატე

უა უდამ-ზდამ იუეიოშოე შიანაჟ ევამ ჭაბხატო!“

— „უარა სხეგრეწიწი, შოეჟესაშიკ სეუზებურჯლარც სეხოიუბე სარა.“

— „აიაშოა უასწიან, სეფეშოდა, თოუბა ზუეიტ აბრა,

უა უაშოაწიანუე შოაიხსეღაღაჟე, სეუ ხეა-ხეოუა,

სიძერეუეიტ, უანბაღაგასრი ჭა სეფესე ძანო...

იაბანტი აჟუა უმჭიოი ნას, აბრი ეიოშო აბუგ?

იტქანე, იხანე, იწარნე!..

უბასოუბე ჟიღადა შიშოეუაუ: ხათადა შიღუდამ,

ნას აშოატე — უეარმაწეს ზაკუეი!“

— „თაბუბე; ახა ისწიარც ნამესლა ისეღუბე უაღნე;

აშოა უჭიოიტ ჯანათწეს აწეეს უეიდანე.

აბრი აზე იუასწიოიტ შოაწათს ზეგაგადე სარა.“

ბადერკ აბრაჟა ართ იაარეუალტ: „დადრა!“ აჭიეიტ იარა:

„აბარ შიგბუქუა შიგციტოიტ გეღშიგდამ შიშოეიბარჩოხუა შიარა,

ახა შიშოეზიკა აგე იაფესამ!“...

ნას, იარბან, გუნაჭაკგე იაციუმშიაუა,

აკუეუუი არბადე ზარჩოხუაუა?

იარბან-და, აკუეუუი არბადე არჩოხუაუან.

აკკარეი ამცეი

დაარს ეილკაა გუათან აჯუბცა აღხლა.

ახატოქმარშთუხრა აჯუზარა ცილა აჩთანაწიხუა;—

უი უარა ატუშა უზაჟუჟეიტ უქუხუა.

არო იწაბერგ ბუღგინე იგუჟუთარც ეიჭა,

უაზბერჯუ საჟამიანა.

ძენრაკაზ ამცა ხუიწიუან აკკარა ამწან აბლა თაადა;

იზღაჟადა, უი ჯამბერტ ამჯასცა იშორცოუნსაზ.

ესაიარა ამცა ამჩ მაჭხო, იაგხონ თუადა;

ამჭრე ეკამი უაჭა; აარდაჯიკუნ ათსე შთას,

აწებუტია შთაიუას ანაბა ჭთანათიტ აკკარახე აჩრუნსა.

— „იშორუქიარა აკერ იათსილუ აკკარა

იზღიგდოჟიუი უარა აბას, ულახდუნწა,

იზუჭთარშიუმში ბლიაწიარა, უზუჟიუი უციჯჯადა;

იზუჟიუიშთხლუი აწახლთაღიგა უაგარც?—

— „იზბან აკუზარ, ასერშიორლუ სოზღაგდოჟიუი ესქმუნგდუ,

ამდნრაზ აჩრეშითრეი აჩრეაწიარეი სოღშორამ ბზანწგდუ!“

აბას აკკარა ამცა ათაჟ უანაწიიტ.

— „უი უსმარილუი!— ამცა აჟია ნანაგდოიტ;

„ზნგ სჯუზარა შთუხერ, სუხუოიტ სარა ინაგდანე,

სარა ამრა სოშგუაგდოჟიუი, ამდნრაზგდუ, — აიაშო სწიოიტ,—

ასსირდაქუა უი სეიციამკუა ისჩაფოიტ.

არფხართაქუა რჭრე უწარ ეილუკაბ სოძახე შოგა;

ამდნ რახაბადაჟიუი ასეი ასეთიჟიუი ანექუსუა,

არფხართაქუა რჭრე ზეგდ შითუეიტ, იჭრეოიტ სო სოშადა,

უბართქუა ზეგდ რზ სო სოჟი ითაბუი ჭია ზარჭიო.

სარა ახრჩხუარა, სათიამი,

ახრჩხუაგდგდუ ბზია იზბამი,

ახა მხლა ამრა სოფხა ისეშთამი,

უი იაგა აჩრეაგა იგუჟიუიგდუ. — სოფხა მჩამი,

უბერი ასე ფურხაგა ამამკუა იშორლბაზ აბრჟა იფხარც,

უფშრეშ, სოგუშა-მეგუშა ასე შოგდთუა.

ხას, ჟარა ამდნ აიაწიარა ციგა იუთახეზარ,

ააფერი აფხერი რეიოშ ანეაბეიფშინე ამით უხეზარც,

ისეო ჟარა უენე ჟუაგდ სოფხარცო!“

აბარ აჟეს უაწიუი: აბას ილლუი ამცა ხუჭ უბრაჟა ილლარცო

უი მცა დუხეიტ, იციურსილუამ, უაჭა იხეციამი,

ამასუქუა, ამაწიქუა, ირეჟიწიამოიტ აჩრეაგან,

აღა ეიქეაწია ეილანე იცოიტ აჟიან გუახე ასე არხან.

იარაზნაჟ ამცაბს ციგა აკკარა ამჩრჩხაჟუეიტ აჩრჩხეწიო.

ზეგდ ექეწიო უა ზენბა, ამშო თაკარქუა რან უბრა,

ამჯასე ახეწაგდრთა შიშირა ახილუაზ იარა,

ახეწაგდრქუა გეღოჟიუი რუმაღარა იციბოღა.

იჯამატიუმა ხას არი:

ამჭრე ამცეი შოფეიტუნხარი?

აღმუი აბგასუჭი

სხაან ღუმ სუმბაცუ აბგასუჭი,
 აჭუანძანძიკუა იაფულან, ინახაჭაიტ აფსე.
 ფუთე ანაბეფს დურჯაგდს იაფულუეიტ აღმ უი;
 ახა ფასა ეფუშ დუე უი იამფხაძეიტ შიართა დეეს.
 ახეტი რაან აშთახდე,
 აღმ იაციფიო ილაგუეიტ უი აბგასუჭი.

ჭარგდუ ჭსეციშიო რაციოუნ უბას,
 ცქა ეიღჭარგანძა უბართ.

აღუეი აჩუი

ნხავე იუნე იეზ ენაგე ამაწ უა
 ლაგთი ჩრეკთი ეისო ილაგუეიტ დარა ნეიციჭაუა.
 „აბარ“, აჭეეიტ ბარბოს: „აჭ-დუე უაუნ უარა!
 სასზუქიან ზაკუხეი უთურცარგე ამძერხა.
 ნეუგარადა, ცილუარადა უაჭა ეგდუმუძად!
 დარა ხაწარაქ იულახჭია ჭარა აკგდუ ჭმაჭად,
 ხას იაღშოლუმა ეიდუკელარ უარეი სარეი ჭაღშოარა?
 უახგდუ-ჩრეგდუ სარა ისემაშ თენხ აფსმარა:
 ჩრხელა სურხელაფუშუეიტ არახუქუა აღიანდუ:
 უახელა ისემაშიოტ ახარა-აჯერაგდუ“.
 — „იამშოლუე“, — ჭია აჩრე უა ათაქ ეანაწეიტ:
 „სემთუადა წაბურგეწიფილუე, იუჭიაზ ეილსერგუეიტ;
 ახა უეიზგდუ სემცილუარ სარა,
 უარგდუ ხეჩატი უოუამიზტ აბრა“.

აკუბრი აჩნერი

ილაბტარ დრუგულ დეცის ჩნერე აშიშრაჭო.
 აბრი აბან, აჭუნახუიტი აშიშრაჭო
 აქეცირა იწეს, ამათ, აშოქამ რაქა.
 დეალმუზტი აჩნერგო აღუნეაჭო უაქა
 ასა, უი დრეცქაშა, კუბრეკი აშოალმორა ალა,
 დანდრეცაზ იცქაიტი დუღუადა.
 უს აჩნერგო დჭუნან, იბკაიუიტი ამათ დას იშნე.
 ასა უი ათხდა აკუბრე შთაგუა ივნე,
 ანდრეცა, იმიძეცქა ააქუიტი ირბეწნე.

აბასწიგოდა უადასეიტი იაგდაჯარა:
 იგუ ითახარგო, აბხარა,
 ზემე დეუუ იბლაუნე, აიაშოა ხესტუქა
 მუჩ მატე ანაქუიკი, სეიფეშე უამლატ კედეკი,
 დეაგუდლაიტი აკუბრე იანდრე სდრხმეც ქა.

აღაქუა რეივზარა

აჩნესაწართა აფენჯერ ხეში აწაყა უბრა,
 რეჩოდერტონი ზოლქანი ბარბოსი, ამერხუაგა რჩოთა.
 აგუაშიაჭო, აშოთა აფხდა ურთ იაქა
 ირემანშიადას აჯნაბარა,
 ასა იანერქა უაყა რეზხარა —
 ნასგოღ ალა ამდესთაშიქუა უსეანგოღ
 ჩონლა უაჯგოღ დერგუამი,
 უბრი აქნეტი იალაგუიტი აჯბაგო აყობუ აჭიარა
 იუალანდოუ იქამლატ: ნასგოღ რდატი მაწურა,
 ანოგოდა, აბხარა, აწესუტიანე, რეივზარა ატიო.
 — „იუღუში“, აჭიეიტი ზოლქან: „უი აწეს ეიღმე,
 უჯგუი უარეი შიგეზარ შიეიზგუაქნე;
 ზეგო რზე ნაყაყუ შიეიციხერააუარა;
 უჯგო ილა უმეცოარ, კრუშქარ,
 უჯგო ის-სუტე აღდემშიანცაზ უგელარ ბახუაფეშას,
 აწესუტიანე, აბი-აბი შიეიდუშერლაზარ,
 ამათ ნასეფე უჩნაქერშიანე,
 უჯგო იგუ იახუო, ის-იგუ ის-ზერშოთეშოა უჩნაზუქერ,
 უხატი უს იმეკუა, უჯგო ინასეფ ხეს იშოუხერ!
 უაყოფ იაჭქიან, ქარა
 უბრი ეიფეშე აჯგოარა ქაბეზარ აბრა!
 ისჭიოიტი გურგაღა,
 იჭამბო იმჯასუან ქაამთა ხადაა.“
 — „ნას იშოთა? უი უსეაუბ სეგუატილაგა!..“
 ბარბოს ათაქ ეანაწიოტი აბრა:
 „აკერ წუეიტი, სზოლქან ხარა არი ხდას ისეშოაუიუთეი სარა,
 უარეი სარეი შოთაქ ეიფთოუ ალაქუა,

სადასაქუა

სქუჭიშვილი ატგუი (ეთეიგუიტი ხ. ანდაჟიბა)	36
სმთაწმიდისი აკუარეი (ეთეიგუიტი დ. გუღია)	38
სკუპეუი ანბადი (ეთეიგუიტი შ. ა—ბა)	39
— სკუარეი ამცეი (ეთეიგუიტი ი. ათარბა)	40
— აღმეი ანგანუკი (ეთეიგუიტი დ. გუღია)	42
სლუი ანრი (ეთეიგუიტი აღ. ჟანუა)	43
სკუბრი ანგრი (ეთეიგუიტი შ. ა—ბა)	44
სდაქუა რეიკუარა (ეთეიგუიტი ი. ათარბა)	45

20 p

თაკეზუბუკუი არედაქტორი შ. ანაშვილი.

გვ. 2826. აკადემიკოსი ანაბე აწავუბი 15/XII 1944 წ. 3 კლუბი
ბლუკუკუ ჟილუბი, ანაკაზი № 413, ატირაჟი 550.

საქმეინთმეგუთუკურთა ატიპოგრაფია, აყუა, ლენინი იუღ., № 6

სხუ 5 მადთა.